DE

:ARTHROCACE,

ADJECTA

S FISTULAE ANI COM-

AE E COXARTHROCACE

)RTAE NARRATIONE.

)ISSERTATIO

UGURALIS MEDICO-

CHIRURGICA,

QUAM

CONSENSU ET AUCTORITATE

IOSI MEDICORUM ORDINIS

ERSITATE LITERARIA GRYPHICA

AD SUMMOS

:INA, CHIRURGIA ET ARTE OBSTE-

TRICIA HONORES

RITE IMPETRANDOS

MENS. NOVEMBR. ANNI MDCCCXLIII

PUBLICE DEFENDET

AUCTOR

ESTUS GUSTAVUS KIRSTEIN

POMERANUS.

OPPONENTIBUS:

.SEWALD, MED. ET CHIR. CAND.

OCKELMANN, MED. ET CHIR. CAND.

.LER, MED. ET CHIR. CAND.

EDUNT TABULAE LITHOGRAPHICAE II.

GRYPHIAE,

RID. GUIL. KUNIKE, REG. ACAD. TYPOGR.

ATRI OPTIMO

HASCE

STUDIORUM PRIMITIAS

PIO GRATOQUE ANIMO

D. D. D.

FILIUS.

)efinitio et nomina morbi.

oxarthrocace, proficiscens a vocabulis coxa αρϑρον (articulus, *Gelenk*), et κακον (ma-*bel*) significat eum coxendicis morbum, qui a causam proximam in inflammatione acuta iica earum partium, quibus junctura coxae ur, ponendus est et qui magis progressus m illius articuli tollit, quin imo partes jun-:omponentes destruit. Rust primus hancce itionem proposuit, quem plerique recentio-i sunt. Apud medicos priores idem morbus itur: Coxalgia, morbus coxarius, claudi-ntanea, luxatio consecutiva, luxatio ex cau-iis, abscessus coxae, morbus articuli femo-tis, arthralgia coxalis, osphyalgia, osphytis, irocace, *freiwilliges Hinken*, *Hüftkrankheit*.

istoria morbi atque literatura.

rique scriptores, qui monographiam de co-ce composuerunt, morbum nostrum jam ti et ceteris vetustissimis medicis innotuisse prodiderunt. Ad hanc rem demonstran-ant locum ex aphorismis Hippocratis et ex

libris περι αρθρων desumptum [1]). In loco ex-
rismis citato pater Hippocrates de morbo isc
disputat et si hic locus ad coxarthrocacen r
dus est, elucet, eam a similibus morbis no
rasse. In altero loco exhibet Hippocrates, f
posse luxari causis internis, sed accurata de
morbi semper desideratur et cogitemus op
morbum nostrum illis regionibus et istis temp
raro tantum occurrisse. Celsus [2]) de ischiad
putans, ut plerumque Hippocratem sectatus e
femore luxato ex causis internis nihil habet
apud Galenum [3]) quidem morbi nostri accura
cognitionem invenimus. Nam in tertio libro
mentariorum ad Hippocratis libros de articu
lius principis medici sententiam laudat. C
Aurelianus [4]) in libro de ischiadicis et psoadi
de his morbis disserit, ut certo scire non pos
num morbum nostrum cognoverit. Albucasis [5])
bum nostrum certo cognovisse videtur. Arabs
agit de luxato femore ex accumulatione liquor
fovea articulari exorto et commendat ad hunc
bum sanandum ferramentum candens. Heister [6]

---

1) Hippocratis oper. om. ex edit. A. Foesii, aphor. Sect.
59. 60. — De articulis Sect. sext. pag. 819 — 820.
2) Celsus, Lib. II cap. VIII.
3) Galeni comment. ad libr. Hippocr. de fractur. Lib.
classis VII pag. 272.
4) C. Aurelianus, Lib. V pag. 547.
5) Albucasis de chirurgia curante Channing. Sect. XL
6) L. Heister, institut. chirurg. Amstel. 1739. Pars I
III cap. I § XIII.

causas coxarthrocaces accuratissime depin-
l descriptio morbi decursus apud eos adhuc
ır. M. Petit [8]) primus erat, qui aetiolo-
ecursum morbi accuratius descripsit. Hanc
i doctissimi sententiam plerique chirurgi
ur aut conjecturis suis modificabant. Van
), de Haen [10]) Petiti sententiam sequuti
nibus bene de morbo meriti sunt. Van
[11]) et Camper [12]) morbum in Batavia, ubi
morbus grassatur, crebro observabant et
imis observationibus publici juris factis,
uam tulerunt laudem. Eodem modo Sa-
et Desault [14]) ab illa Petiti sententia haud
discrepaverunt, quamvis quisque hancce
paululum modificaret. Boyer [15]), Cal-

---

chirurg. repurg. Vienn. et Lips. 1762. Lib. II,
, 170, 171, 173.
t, Mémoires de l'académie des sciences 1722 p. 159.
vieten, Commentar. in Hermanni Boerhave aphor.
Lugd. Bat. 1742. Tom. I § 362 p. 601.
ii de Haen, rationis medendi P. IV. Vindob. 1759.
IV, de coxorio morbo p. 125.
r Haar, Uit geg. Gen. en Heelk. mengelst. Amst.
Vorr. p. 3 und 6.
r, Over het Mankgaan der Kinderen, in den heden-
ten vaterlandschen Letteroeffeningen 1782. (Ueber-
etc. Leipzig 1784, Seite 113.)
er, Mémoires de l'académie royale de chirurgie.
V pag. 520.
t, oeuvres chirurgicales. Tom. I. pag. 423.
, Traité des maladies chirurgicales etc. Paris 1814.
IV pag. 306.

lisen [16]) morbum deducunt ab inflammatione laginum, ab tumore et suppuratione massae adiposae, quae ligamentum teres circumdat. F omnium scriptorum operibus usus, multis m sibus observatis, primus monographiam morb composuit, et optime de coxarthrocace meri Ficker [18]) et Albers [19]) inter Germanos m phias coxalgiae composuerunt, quae adeo i erant, ut praemio afficerentur. Schreger [20]) demonstravit, eundem processum morbosum e articulo humeri posse occurrere. Rust [21]) his ctissimorum virorum sententiis examini subject nographiam conscripsit, novum nomen coxarth proposuit, et causam proximam morbi in cari trali capitis ossis femoris posuit. Descriptio multis et accuratissimis observationibus munita, plerosque medicos captos tenuit, ut hancce s

---

16) Callisen, systema chirurgiae hodiernae. Hafniae Vol I pag. 343 § DCLXVIII.

17) Observations on the Disease of the Hip joint etc. by ward Ford. F. S. A. Surgeon to the Westminster ral Dispensary. London 8. 1794. (Uebers. in's Deu Breslau, Hirschberg 1795.)

18) Preisfrage, worin besteht eigentlich das Uebel, das dem s. g. freiwilligen Hinken der Kinder bekannt beantwortet von D. W. A. Ficker etc. Wien 1807.

19) Preisfrage, worin etc., beantwortet von J. A. A Wien 1807.

20) B. N. G. Schreger, chirurg. Versuche. Nürnberg Bd. II S. 209.

21) J. N. Rust, Arthrocacologie etc. Wien 1817.

arentur. At Brodie[22]) paulo post docuit, nostrum non ab carie centrali ossis, sed ab ione et exulceratione aut cartilaginis aut ae synovialis ortum suum capere solere. Multi s chirurgi cum hac sententia prorsus con- Denique Fricke[23]) studuit ostendere, in- onem Rustii de symptomatis, praecipue de ae esse falsam, cujus sententiam iterum Che- qui morbum optime depinxit, refutavit et morbi sede atque causa opinionem nobis

vissimi libri, in quibus de coxarthrocace sunt:

ratis opera omnia ex edit. A. Foesii. Aphorism. sext. 59. 60. De articulis Sect. sext. p. 819—820.

elii Celsi medicinae lib. II. cap. VIII.

commentar. ad libr. Hippocratis de fracturis lib. III. II. pag. 272. ex edit. Frobeniana.

er, institutiones chirurgiae. Amstel. 1739. Pars I. II. cap. I. pag. 227.

, Einleitung in die Chirurgie etc. Leipzig 1757. II.

t, Mémoires de l'académie des sciences. 1722. 159.

—

e, patholog. und chirurg. Beobachtungen über die heiten der Gelenke, aus dem Engl. von G. P. Hol- . Hannover 1821.

G. Fricke, Annalen der chirurg. Abtheilung des allg. enhauses in Hamburg. Bd. II, Hamburg 1833.

us, Handbuch der Chirurgie, Wien 1839. Band I. eilung I.

Antonii de Haen rationis medendi P. IV. Vi
Cap. IV. de coxario morbo, p. 125.

Camper, Over het Mankgaan der Kinderen in d
dagschen vaterlandschen Letteroeffeningen. 1
bersetzt in seinen kleinen Schriften: Die Ar
Wundarzneikunde und fürnämlich die Naturg
betreffend. (Leipzig 1784. S. 113.)

Sabatier, Mémoires de l'académie royale de
Tom. V. p. 520.

Desault, Ouvres chirurgicales, Tom. I. pag. 423.

Boyer, Traité des maladies chirurg. etc. Paris 181
IV. pag. 306.

Duverney, Traité des maladies des os, à Paris 175
p. 17 et 238.

D. Dyl, de claudicatione Dissert. Lugd. Batav. 1

Observations on the Disease of the Hip joint etc.
ward Ford. F. S. A. Surgeon to the Westmin
neral Dispensary. London 8. 1794. (Uebers. ins D
Breslau u. Hirschberg 1795.)

W. A. Ficker und J. A. Albers, worin besteht ei
des Uebel, das unter dem sogenannten freiwilli
ken der Kinder bekannt ist? (Preisschriften)
1807.

B. N. G. Schreger, chir. Versuche, Bd. II. S. 209.
berg 1811.

Idem. in Horn's Archiv 1810. Bd. I. S. 269.

J. N. Rust, Arthrocacologie, oder über die Verre
durch innere Bedingungen und über die Anwend
Feuers bei diesen Krankheitsformen. Wien 181

B. C. Brodie, patholog. und chirurg. Beobachtung
die Krankheiten d. Gelenke; a. d. Engl. mit Zus
G. P. Holscher. Hannov. 1821.

J. Scott, chirurg. Beobachtungen über die Behandl
chronischen Entzündung, bes. in Beziehung auf

n der Gelenke; in d. chir. Handbiblioth. 11ter Bd.
nar 1829.
us, klinisch-chirurg. Bemerkk. Halle 1832.
Fricke, Annalen der chirurg. Abtheilung des all-
einen Krankenhauses in Hamburg. Bd. II. Ham-
1833.
chel, Lehrbuch der Chirurgie. Berl. 1839. Bd. I.
telius, Handb. der Chirurgie. Wien 1839. Erster
l, erste Abtheil.
isen, System der neueren Chirurgie, aus dem La-
schen u. mit einem Commeutar nebst vielen Zu-
n versehen v. A. C. P. Callisen. Copenhagen
Bd. I.
cher, exercitatio anatomico-pathologica de in-
natione ossium eorumque anatome generali. Be-
i 1836.
ton, recherches sur l'affection tuberculeuse des os.
1837.

Symptomatologia morbi.

ti inter scriptores de causa proxima dis-
istit maxima, sic quoque de decursu atque
orum symptomatum pretio et interpretatione
apprime discrepant. Nam a nonnullis scri-
duo stadia ab aliis tria, a plerisque quatuor
stinguuntur. Praeterea morbi symptomata
variant secundum decursum. Morbus enim
mechanica exortus acute decurrere solet,
fit, plerumque vero morbus ex vitio con-
i profectus chronicum facit decursum. Ple-
iptores, ut supra exhibuimus, quatuor stadia

statuunt; his distinctis morbi imago fit clari[illegible] maxime perspicua, quam ob rem etiam nos i[illegible] describendo stadia quatuor a Rustio propos[illegible] pabimus.

Symptomata coxarthrocaces acuta[illegible]

Quamquam iu hac rariore forma sta[illegible] tam accurate [25]) separari possunt, quam i[illegible] chronica, tamen iu symptomatis depingendis [illegible] stadia destinguere conabimur.

I. Stad. Post vehementem causam occ[illegible] lem quae articulum coxarium offendebat, a[illegible] queritur de dolore vehementissimo usque a[illegible] sese extendente, qui digitis trochanterem p[illegible] tibus valde augetur, quod non fit, si genu pre[illegible] Natis aegri lateris tumefacta, regio articuli [illegible] calida, functio femoris aut omnino perturb[illegible] aut valde praepedita; femur abdomini adtrab[illegible] ad alterum femur adducitur; articulatio ge[illegible] flexione invenitur [27]). Longitudo membri affec[illegible] respondet sano cruri aut discrepat a norma, s[illegible] dum adspectum longior enim esse potest aut[illegible] vior, sed re vera longitudo crurum aequalis[illegible] ista inaequalitas longitudinis pendet ab inclina[illegible] pelvis. Ad haec symptomata localia synocha acc[illegible] Matura atque apta curatione adhibita inflammatio[illegible] solvi potest: quod si non fit morbus transit in[illegible]

---

25) Chelius, Handbuch der Chirurgie Bd. I Seite 13[illegible]

26) Chelius, l. c. pag. 134.

27) Schedul. Baumii de chirurg. spec.; Wintersemester[illegible]

Stad. Hoc stadium suppuratione in cavi-culari exorta insigne est et suppurationem ae saepe horripilationibus significatur. Dolor stadio etiam vehementior fit et praecipue culationem corripit, quo dolore genu aegrotus atur, ut noctu dormire nequeat, functio fe-ngis perturbata est, quam in primo stadio; rotum re vera longius est. Synocha in fe-ppuratoriam transit.

I. Stad. Pure in cavitate articulari accumu-eletis partibus glenoidalibus tum osseis tum caput femoris ex acetabulo expellitur et n conspectum venit [28]), Crus aegrum valde t et admodum brevior est, quia caput femo-um in osse ilei sedem suam obtinet. Pus suum extrinsecus dirigit et format tumores, is disquirentibus fluctuationem ostendunt. uppuratoria conficit aegroti vires.

. *Stad.* Si suppuratione perdurante absces-aperiunt quartum stadium in conspectum Pure excreto, in quo saepe lamellae osseae tur, febri hectica, cujus insultus saepius repetuntur, vires aegroti adeo consumuntur, mque mox mors intret. Raro tantum vita , sed semper restat claudicatio insanabilis.

---

ius, l. c. § 228.

Symptomata coxarthrocaces chronic

I. Stad. Scriptores hoc stadium nomin dium prodromorum, stadium initii. Dolor in coxario articulo sedens est gravissimum sym Hic dolor digitis natem post trochanterem m et musculos sub ligamento Poupartii prem augetur, horis matutinis molestior esse solet, alio tempore, sed ad longas remissiones pro est et rheumatico valde similis. Praeter d functio femoris quodammodo praepedita est; p pue horis matutinis immobilitas quaedam in affecta sentitur; laboribus membrum aegrum f fatiscit. Nonnunquam horis vespertinis fe aegrotum jam in hoc stadio corripit, quo facto in articulo affecto etiam hoc tempore augetur [29]

II. Stad. Chirurgi hoc stadium appella dium prolongationis. Dolor coxendicis in ho dio aegrotum etiam magis cruciat, quam in p Sed ad hunc coxae dolorem genu dolor accedit. huic morbi periodo pathognomonicus, aegrotum mire non patitur. At dolor genu pressu digito non augetur, contra coxae dolor manu pre valde crescit. Haud raro vero accidit, ut dolor solus aegrotum cruciet et coxae dolor omnino d quod si fit et etiam genu tumefactum est, quod nunquam observatum est, facile medicus in m

29) Rust, theoret. prakt. Handbuch der Chirurgie. To Seite 308.

falli potest [30]. Functio femoris affecti perturbata est; etenim aegrotus si ingredi valde claudicat et trahit pedem. Non solum extremitatis affectae, verum etiam inclinatio atio tum articuli affecti tum partium mollium, rticulum circumdant, mutationes inierunt, esse solent: membrum aegrum sano lon- et in articulo coxae et genu flexum tenetur mque pes extrinsecus vergit [31] [rarissime am in hoc stadio breviatio membri affecti ectum venit, quae pendet ab inclinatione perne vergente [32] aut a destructione curi- ginis superioris acetabuli [33]]; natis aegri lanior est, plica natium magis descendit, r major situm obtinet magis externum. Tota s coepit valde macrescere et glandulae in- tumefieri. Dolor vehemens, somnus per- , incipiens suppuratio in cavitate glenoidali ut valetudo universalis valde labefactetur. ectica jam in hoc stadio incipit insultos fa- aegrotorum vires valde diminuere. Nonnun- c stadium celeriter transit in tertium, ra- ore Rustio [34] plures per menses durat.

, Arthrocacologie pag. 37.
lius, l. c. pag. 135.
t, Handwörterbuch Bd. II p. 310.
, Arthrocacologie § 52.
genbeck's chirurg. Bibliothek Bd. II, St. IV p. 513.
rgang 1820.
Arthrocac. § 56.

III. Stad. Hoc stadium Rust nuncupat s luxationis (aptiorem denominationem esse stadium breviationis). Nam evenit, ut capu ris ex acetabulo expulsum luxetur et in osse locum suum obtineat. Quo facto natis aegri globo similis tumefacta est, plica natium as summus pes intus vergit, extremitas affecta culo coxae et genu flexa est et multo brev quam sana [35]). Saepe vero evenit, ut, capite ris magna ex parte carie deleto aut acetabulo amplificato, caput femoris in acetabulum altiu primatur [36]). Hoc in casu natis aegri lateris p est, plica natium et trochanter major ascend et tota extremitas, quippe quum caput femoris in acetabulum impressum sit, revera brevior invenitur [37]). Sic res in casu a me observ descripto sese habuit [38]). Rarissime fit, ut femoris luxatum sedem suam in foramine ovali neat, quo facto extremitas affecta paululo lo invenitur quam sana, summus pes extrinsecus git, natis planior est et plica natium et troch major descenderunt [39]). Sive luxatio intraverit, caput femoris altius in acetabulam penetraverit, in stadio functio femoris omnino laesa est. E mitas affecta in articulo coxae et genu flexa ten

35) Troschel, Lehrb. d. Chirurgie p. 293.
36) Chelius, l. c. pag. 136.
37) Rust Arthrocac. § 57.
38) Cf. infra historia morbi.
39) Troschel, l. c. pag. 293.

lo pacto potest extendi. Dolores pergunt torquere, sed etiam in hoc stadio dolor in genu sedet[40]). At si luxatio subito st[41]) dolores aliquamdiu evanescere conten-etudo universalis summopere laesa est; nam ictica repetitis saepius per diem paroxysmis, ppuratio, excretiones colliquativae vires xhauriunt. Pus vel potius sanies meat ad partes per partes molles et format tumores, iatione insignes sunt. Hi tumores plerum-niuntur in regione inguinali, in anteriore superficie et in natibus juxta os sacrum;) videbat tumorem ad genu usque sese ex-n.

Stad. Hoc stadium medici vocant stadium n. Postquam ex pure abscondito cutis livi-e se tulit colorem, postquam tumores ipsi gis creverunt, denique ulcera fistulosa sa-ernentia exoriuntur, per quae usque ad glenoidalem pervenire possumus. Rarius destructo sanies in pelvim cursum suum quod etiam in casu nostro evenit[43]). Sup-t febris lenta plerumque mox finem morbi adducunt. Nonnunquam sed raro paulatim o decrescit et aegrotus coepit convalescere.

—

rs, l. c. pag. 41.
Arthrocac. § 60.
s in Langenbek's chirurg. Bibl. Bd. II St. I pag. 17
gang 1808.
nfra historia morbi.

Quod si fit caput femoris cum acetabulo conc
de quo casu Chelius mentionem facit[44]. S
femore luxato sanatio intrat sive novum acet
quoddam in osse ilei formatur[45] sive caput f
cum hoc osse concrescit[46], in his omnibus c
remanet claudicatio insanabilis.

Quod pertinet ad universalem morbi dec
morbus plures per annos, si omnia stadia in
spectum veniunt, durare potest. In casu a
aegrotus sex annos e coxarthrocace laboravit.
dium primum valde lente decurrere potest; pr
tim si aut remediis aptis adhibitis aut fortuit
longas morbi remissiones in conspectum veniu
morbus prorsus evanuisse videatur. Stadium s
dum et stadium tertium breviori decursu esse s
praecipue stadium secundum nonnumquam cel
in stadium tertium transit. In stadio quarto it
decursus morbi valde chronicus esse potest et m
qui ex hoc malo laborant, complures per a
morbo torqueri possunt.

De nonnullorum symptomatum int pretatione ac pretio diagnostico.

Genu dolor, qui in stadio secundo et te
pro symptomate diagnostico judicatur, a medicis
varias causas relatus est. Langenbeck dolorem

---

44) Chelius, l. c. pag. 140.
45) Otto. patholog. Anatomie Bd. 1 Th. II Abschn. XV §
46) Rust, Arthrocac. § 68.

pheno sedere censuit; Albers[47]) et multi ab affectione nervi ischiadici et nervi popli- xerunt. Fricke[48]) comparat hunc dolorem doloribus, ubi dolor sentitur loco non exempla huius rei affert dolorem tracheae pulmonali; porro dolorem prurientem in ethrae apud homines e calculis laborantes. u, qui pressu non augetur adest, hoc so- m est. Nonnulli scriptores observaverunt genu, quem Fricke[49]) ab gonarthrocace, simulque adsit, pendere censet.

gationem extremitatis affectae, quae in al- o quasi sumptoma diagnosticum in medi- nspectum venit, medici vario modo inter- nati sunt. Rust[50]) elongationem a tume- te femoris, quod magna ex parte ex ace- cederet, deduxit. Langenbeck[51]) causam gationis in labro cartilagineo acetabuli in- eto posuit, Brodie[52]) ab inclinatione pelvis tione laterali hocce phaenomenon deduxit. hujus symptomatis causam in tumore et articularis suppositae et ligamenti teretis

---

s in Langenbeck's chirurg. Bibl. Bd. II St. I p. 9. ang 1808.
e, l. c. pag. 37.
e, l. c. pag. 38.
Handwörterbuch Bd. II S. 346.
beck's chir. Bibl. Bd. III St. I p. 35 Jahrg. 1821.
hel, l. c. Bd. I pag. 293.
, Traité des maladies chirurg. Tom. V pag. 314.

et cartilaginis ponendam esse existimavit. Se
gatio, ut Chelius docuit, vera aut spuria e
est. Si extremitas affecta apparet longior i
natione pelvis causa est, si re vera membr
gius invenitur extensio et relaxatio ligament
laris et musculorum accusandae sunt[54]. Se
Langenbeckii sententia a verisimilitudine n
horret. Fricke, qui multa experimenta circa ar
tum nostrum instituit, elongationem extre
affectae ab inclinatione pelvis deduxit, et con
extremitatem aegram re vera esse breviorem[55]

Breviatio extremitatis aegrotae, quae in
stadio symptoma pathognomonicum observatur, p
que ab deletione curiosa capitis femoris et co
sione ejusdem in acetabulum deducenda est. R
exhibet hocce phaenomenon ab luxatione ext
superiore pendere; quae res profecto nonnun
observatur. Sed etiam Langenbeckii sententi
viationem membri affecti pendere a deletione
cartilaginei superioris, certo gravissimi est pon

Diagnosis comparata.

Coxarthrocace multis aliis morbis simillim
et facile cum his commutari potest. Morbi gravi
qui cum coxarthrocace possunt commutari, hi
videbantur:

---

54) Chelius, l. c. pag. 138.
55) Fricke, l. c. pag. 51.
56) Rust, Arthrocac. § 57.

Luxatio congenita facile cum coxarthro-
io stadio commutari potest. Symptomata
orbo communia sunt haec: breviatio mem-
, tumor natis, descensio plicae natium et
insanabilis. Symptomata contraria obser-
haec: in coxarthrocace plerumque unum
luxatione congenita plerumque ambo af-
; porro decursus in morbo cognoscendo
est momenti; nam in coxarthrocace dolo-
entissimi et valetudo labefactata universalis
oni antecedebant, in luxatione congenita
, cum morbus non progreditur, in primis
s a parentibus observatur.

schias Cotunni. Symptomata utrique morbo
sunt haec: dolores circa articulationem
functio perturbata membri affecti. Morbi
epant hisce phaenomenis: in ischiade dolor
i premis locum ossis sacri, ubi exit ner-
dicus; dolor sese extendit inde ab hoc
ue ad dorsum pedis et semper sentitur,
s ischiadicus decurrit, in coxarthrocace
itur in articulo coxae et in genu, quorum
su augetur. In ischiade functio femoris
blata est; in primo et altero stadio coxar-
aegrotus, quamquam claudicat, ire potest.
in ischiade numquam elongatio observatur.
e symptomata molestissima subito intrant,
rocace lente tantum crescunt.

Abscessus psoadicus cum coxarthrocace
mptomata habet communia. In utriusque

morbi initio natis planior apparet, postea ver
fit; praeterea dolores vehementissimi in regio
et claudicatio adsunt, status universalis va
valde labefactatus est. In abscessu vero p
dolor in regione lumbali praecipue sentitur,
arthrocace dolor sedet aut in coxa aut in
Trochater major in abscessu psoadico semp
ralem collocationem suam obtinet, quod co
in coxarthrocace. Porro in abscessu psoadi
ductio femoris et pedis maximos dolores exci
coxarthrocace pes saepe extrinsecus vergit.

4. Abscessus musculi iliaci eodem fer
ac abscessus psoadicus sese babet.

5. Phlegmasia alba dolens exoriens cu
arthrocace haec symptomata habet communi
utroque morbo inveniuntur dolores praecipue i
sedentes, functio femoris laesa et perturbati
cessus vitalis universalis. In phlegmasia alba
vero jam in initio dolores sedent in genu, in
throcace vero dolor corripit articulationem cox
phlegmasia alba dolenti tumor genu intrat, qu
deratur in coxarthrocace. In phlegmasia alb
lenti quisque motus femoris sublatus est, in c
throcace aegrotus diu claudicare potest. Phle
sia alba dolens multo celerius decurrit quam c
throcace et post partum in conspectum venit.

6. Spondylarthrocace vertebrarum lumba
praecipue si quarta et quinta vertebra lumbalis
dylarthrocace afficiuntur, dolor usque ad femur
extendit, nec minus claudicatio mox intrare

rthrocace igitur cum coxarthrocace duo
mptomata communia, nempe dolorem et
ionem. Symptomata autem, quibus morbi
ntur haec fere inveniuntur. In spondylar-
denique kyphosis in conspectum venit et,
s magis progreditur, incontinentia alvi et
Longitudo extremitatis affectae semper ma-
alis, collocatio trochanteris majoris a norma
lit, quod contra fit in coxarthrocace.

Diastasis ossis sacri et ilei. Dolor circa
coxae et functio perturbata sunt symptomata
norbo communia. In diastasi ossis sacri
lor sedet in regione symphysis sacroiliacae;
rrocace dolor post trochanterem majorem et
sentitur. In diastasi functio extremitatis
raecipue horis vespertinis, in coxarthrocace
utinis praepedita est. In diastasi ossis sa-
i curvatura columnae vertebralis in con-
venit, quae desideratur in coxarthrocace[57].
rrocace valetudo universalis perturbata est, in
sis sacri et ilei praeterea aegrotus sanus est.
Fricke ab coxarthrocace morbum peculia-
nguit, quem coxalgiam nominavit et solus
[58]).

Gonarthrocace. Dolor genu vehementissi-
ni in coxarthrocace aegrotum cruciat, clau-
edicum adducere potest, ut gonothrocacen

—

Arthrocacologie § 73.
e, l. c. pag. 30.

adesse existimet. In gonarthrocace dolori mox et calor adauctus sese adjungit, praeterea d gonarthrocace premendo valde augetur, quod in coxarthrocace.

Scriptores, qui de coxarthrocace egerunt luxationem violentam et lumbaginem coxarth esse simillimas exhibent[59]). Meo quidem causa, decursu atque symptomatis hi morbi a arthrocace adeo discrepant, ut difficulter cum morbo possint commutari.

De signis sectione defunctorum inventis.

Quamquam in libris de coxarthrocace c sitis largissimus sectionum thesaurus nobis r est; valde tamen dolendum est, inter scripto iam circa hoc argumentum dissensionem existe ximam; nec minus nobis aegerrime ferendum quod de mutationibus primi stadii pathologicis paucae tantum apud auctores exstant observatio quae verisimiliter hanc ob causam desiderantur, q rarius in hoc stadio aegri morti succumbant.

Primum stadium. Ford[60]) apud homines in stadio mortuos in cavitate glenoidali exiguam ris copiam, ligamentum capsulare crassius, inflam tionis vestigia in capite ossis femoris et crosiones

59) Sachse, de coxarthrocace. Dissert. inaug. Berolini pag. 16 et 18.

60) Fricke, l. c. p. 74.

, quae acetabulum induunt, invenit. Rust[61]) es et ligamenta, adipem articularem et ace- psum normales sese reperisse exhibet. Supe- ossis femoris extremitas, eodem viro doctis- e, tumefacta erat et relaxata et secundum for- ie mixturam mutata. Brodie[62]) praecipue car- laborantes invenit; cartilagines tumefactae iis locis ex exulceratione laboraverunt et in tionem sarcomati meeullari similem abierunt; uam morbi primariam sedem in capsula syn- venit; his in casibus membrana synovialis erat, secretio synoviae supra normam aut ut diminuta erat, qualitas synoviae ipsius Raro tantum Brodie os ipsum primitive observavit. Fricke maxima ex parte cum illius sententia consentit[63]). Boyer[64]) in morbi tilagines praecipue capitis femoris, ligamen- , glandulam synovialem tumefactam atque am esse censuit.

dium secundum. Hoc in stadio, auctore put ossis femoris relaxatum erat atque de- n, saepe carie centrali destructum. Caput oris sedem suam obtinebat in superiore aut acetabuli margine; praeterea ligamentum magis extensum, et ligamenta crassiora at- facta et inflammata inveniebantur. Synoviae

---

, Arthrocacologie § 65.
, Wörterbuch pag. 343.
ke, l, c. pag. 76.
r, l. c. pag. 310.

copia aut diminuta aut aucta erat. Haud rar
auctor doctissimus hoc in stadio purulentum
rem in cavitate glenoidali observavit[65]). Sin
daveribus dissectis Fricke observavit[66]).

Stadium tertium et quartum. In cada
hominum, qui his in stadiis morti succubuerun
omnium partium articularium destructio in
ctum venit, vix ut distingui posset, quae pa
mitive morbo correpta fuerit. Ligamenta des
indurata, tumefacta, splendore naturali priva
vida inveniebantur; ligamentum teres et mass
posa aut omnino aut magna ex parte destructa er
Cartilagines crassiores, emollitae, nonnullis
destructae et exulceratae reperiebantur[68]).
bulum saepe concretionibus steatomatosis circ
tum, pure flocculento putrido impletum erat;
buli margines saepe destructae erant, sed nu
perior nunc inferior margo magis affecta erat.
raro fundus acetabuli carie adeo erat affectus,
ramine exorto pus in pelvim deflueret et mir
modum intestina ibi jacentia et ossa vicina d
ctionibus afficeret. A. Cooper duos casus mem
prodidit, ubi pure in pelvim profluente in alio

---

65) Rust, Arthrocacologie § 66.

66) Fricke, l. c. pag. 74—75.

67) Otto, patholog. Anatomie Band I Th. II Abschnit
§ 150.

68) Boyer, l. c. pag. 310.
Otto, l. c. Absbhnitt XVII § 150.

n alio intestinum rectum perforatum erat[69]). i me narrato fistula ani completa pure pro- exorta erat. Haud raro acetubulum pla- niebatur, nonnumquam osseis concretioni- impletum erat, vix ut ejus vestigia rema- . Rust[71]) caput ossis femoris magna ex omnino carie destructum reperiebat. Loco capitis ossis femoris novae excrescentiae servari potuerunt. Nonnumquam vestimen- agineum deerat. Fricke[72]) exhibet, sese praeparata anatomica, in quibus praecipue n morbo sit correptum et caput femoris ctum; sed idem adiicit, alia sese possi- parata, in qnibus praecipue caput femoris destructum et acetabulum minus ex affe- oraverit.

anitate atque benignitate Ill. Prof. Schul- ccasio data est observandi seriem praepa- pathologicorum, quibus haec Frickii sen- ino probatur. Ex his praeparatis pleraque it, caput femoris ei acetabulum pari modo affectum; in duobus praeparatis acetabu- atum erat; in aliis duobus praeparatis prae- it femoris destructum erat. In uno prae-

-

oper, Lectures of Surgery Edit. II. London bei F. estley. pag 564.
Arthrocacologie § 68.
bidem.
l. c. pag. 76.

parato caput femoris carie peripherica affectu
videbatur; nam caput ossis femoris cartila
vatum erat atque detritum. Omnia fere p
diversis in locis exostosibus numerosis orna

Si in tertio stadio caput femoris ex a
excidit, quae luxatio re vera non raro in m
conspectum venit, caput femoris vulgo in
locum suum obtinet. Nonnunquam hic ope
sium rudimentum acetabuli et per telam cel
condensatam etiam rudimentum ligamenti ca
formatur. Nonnunquam vero anchylotice os
cnm osse ilei concrescit. Sed saepenumer
os non luxatur in tertio stadio, qua de re m
empla apud scriptores exstant [73]). Deletis c
nibus tum acetabuli tum capitis femoris, ca
moris cum acetabulo concrescit; nonnumquam
omnino deleto collum ossis femoris cum ac
concretum observatum est [74]). Sed saepe, ca
moris nec non maxima parte colli carie delet
ulla luxatione morbus in quartum stadium
quod etiam in casu a me narrato factum est [75]

Ita sententiis medicorum principum de
nibus coxarthrocaces congestis, hoc unum re
brevibus conclusiones, quae ex his deducend
proponere audeamus:

---

73) Troschel l. c. 294.
74) Rust Arthrocacologie § 68.
75) cf. infra histor. morbi.

Sedes primitiva morbi varia esse potest. m praecipue in cartilaginibus et ligamentis, in ossibus invenit.

Morbo magis progresso omnes partes arti- pari paene modo morbi participes fiunt et struuntur.

Luxatio saepe in tertio stadio desideratur; stro non est phaenomenon proprium, sed rebus fortuitis [76]).

Vis medicatrix natúrae novis formationibus a ex destructionibus exorta, licet haud ratione, corrigere studet [77]).

Aetiologia.

ia coxarthrocaces regiones septentrionales sunt; in terris australibus rarius occurrit; europaeis praecipue in Britannia, Batavia, et Polonia coxarthrocace saepissime ob- In vallibus atque in planis saepius occur- in regionibus montuosis et saltibus. Causa, throcace praecipue in regionibus septen- s grassetur, ponenda esse videtur in morbo so, ex quo saepissime morbus noster ori- am ducit. De frequentia coxarthrocaces in s septentrionalibus Europae apud scriptores exstant exempla. Sic Camper et van der

---

e l. c. pag. 71.

Arthrocacologie. § 68.

Haar morbum nostrum in Batavia, Ford et
in Britannia, Albers et Rust in Germania
frequenter observaverunt.

Quod pertinet ad dispositionem indiv
inter scriptores consensus est maximus, pr
aetatem infantilem et juvenilem dispositione
throcaces esse praeditam. Aetate vero viril
etiam senectute morbus noster alienus non est
bers hominem quadraginta quinque annos
Paletta [78]) virum annum quinquagesimum ag
denique Kraak [79]) senem sexaginta quatuor
natum e coxarthrocace laborare observaverunt.

Quod pertinet ad sexum plerique scri
exhibent, coxarthrocacen saepius occurrere
genus masculinum, quam apud sexum sequi
quam sententiam praecipue probaverunt Home,
coner [80]), Albers, Ficker et Rust [81]). Alii
scriptores contendunt, morbum nostrum saepius
mulieres observari, cujus rei testes sunt van
Haar, Morgagni et Dyl [82]).

Sed etiam articulo coxae specialis disposit
arthrocacen tribuenda est. Nam functio articulat
coxae prae ceteris articulationibus nimis in

---

78) H. Callisen, System der neueren Chirurgie, aus dem I
von A. C. P. Callisen, Copenhagen 1822. Bd. I pag
79) Kraak, Richter's chirurg. Bibl. Bd. VIII St. III p
80) H. Callisen, l. c. pag. 275.
81) Rust, Arthrocacologie § 31.
82) Rust, Arthrocacologie § 31.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Apud omnes [illegible]

cen unica ab scrophulosi proficisci solere[83]) ... leton[84]) solus homines habitu atque diath... phulosa praeditos saepius, quam alios hom... xarthrocace corripi negat. Sed experien... viri docti sententia jam dudum refutata est ... die refutatur.

b) Tuberculosis. Nuperrime etiam ... ossea tabercula observata atque descripta sun... auctore Miescher[85]) aut in centro ossium a... periosteum et os ipsum deponi possunt. Ut ... teris organis tubercula incapsulata et tuber... infiltrationes observatae sunt, sic quoque in ... haec duo genera tuberculorum occurrunt[86]). ... tuberculis emollitis atque liquefactis ea telae ... exulceratio atque destructio exoritur, quae ... throcacae propria est. Praeter Nélaton etiam ... schel[87]) tuberculosin tanquam causam arth... accusat et mea quidem sententia haec dyscra... pius morbo nostro subsit, quam multi medici ... cati fuerint. Ill. Baum in schedulis de chi... speciali docuit, pus ex tuberculis exortum ... admixto fieri flocculentum[88]).

c) Rheumatismus. Inveterata atque ...

---

83) Fricke, l. c. pag. 80.

84) Callisen, l. c. pag. 978.

85) F. Miescher, de inflammatione ossium eorumque ... generali exercitatio pathologica, Berolini 1836.

86) A. Nélaton, recherches sur l'affection tuberculeuse ... Paris 1837, pag. 14.

87) Troschel, l. c. Bd. III § 377.

88) Cf. schedul. Baumii de chir. spec., Wintersemest...

crasia rheumatica, praecipue, si nova articulum coxae offendebat, saepenumero ices exoriundae ansam dat [89]. Quin di coxarthrocacen ab affectione rheumatica a, quas affectiones sub nomine skoria dit, vulgo pendere censuit [90]. Auctore his casibus aut capsula synovialis, aut articulares aut periosteum primarie morbo r [91].

Arthritis. Etiam dyscrasiam arthriticam sse coxarthrocacen auctores memoriae pro- Rust coxarthrocacen ex arthritide profe- la causa externa procreari solere exhibet [92].

Metastases post suppressas impetigines hemata omnes fere scriptores accusant, xarthrocace exoriunda maximam exercent [93].

Syphilidem tamquam causam occasio- rnam Rust solus accusat et sententiam orbi relatis munire studet [94].

e coxarthrocacen ex causa syphilitica ex- unquam observasse negat [95].

Arthrocacologie § 37.
, Lehrbuch der Chirurgie. Halle 1824 pag. 510.
Lehre von den Entzündungen Bd. I pag. 459.
rthrocacologie § 36 et § 261—62.
, l. c. pag. 977.
rthrocacologie § 38 et § 208 et § 246.
l. c. pag. 90.

Causa proxima.

Postquam Rust commentationem de co cace publici juris fecit, lis, quae per sa causa proxima inter viros doctos fuerat, s remta esse videbatur. Sed quum Brodie, Walther et Chelius nuperrime observationib ratissime institutis ab Rustii sententia magis discreparent, de causa proxima coxarthroca rum sub judice lis est. Plerique medici Valsalva, Morgagni, de Haen, Schwenke, Po causam proximam morbi in inflammatione et glandulae suppositae synovialis posuerunt. medici, Camper, van Swieten, Duverney, a synovia quantitative et qualitative mutata deduxerunt et praecipue Freke cariem ossi depravata synovia pendere judicavit [97]). Ru sam proximam morbi in inflammatione telae laris et carie centrali profunda posuit, sed co morbum etiam a carie peripherica posse profici Magno cum ingenii acumine omnia symptom hoc processu pathologico interpretari studuit. ab inflammatione et exulceratione cartilaginu cularium coxarthrocaces phaenomena plerumq dere existimavit. Rejecta Rustii sententia de

---

96) Fricke, l. c. pag. 81.
97) Rust, Arthrocacologie § 18.
98) Rust, Wörterbuch pag. 346.

etiam aliam symptomatum interpretationem (99).

ius exhibet de causa proxima coxarthro- dem ejusdem praecipue inveniri in cartila- ossibus, rarius in partibus mollibus [100]).

s atque paene contrariis doctissimorum sententiis propositis nunc restat, ut mei causa proxima coxarthrocaces opinionem . Si symptomata morbi eorumque ratio- ogicam, si causas occasionales, si phae- ctionibus reperta, et curationem cum suc- tutam perpendamus, hoc judicium de causa morbi nostri ferre possumus:

r coxae, functio perturbata ejusdem arti- et decursus morbi lentus nos reducunt ad onem chronicam; ex destructionibus et s congestivis, qui in ulterioribus morbi conspectum veniunt, ex prava puris saepe seis mixti indole concludere licet, hanc onem pronam esse ad cariem et ad exul- partium mollium. Si quaerimus, quid concludere possimus, inveniemus morbo onico semper dyscrasias subesse, quibus tiones ossium et ligamentorum procreantur.

rg. medicin. chirurg. Zeitung 1819 Bd. III Seite 24.
s, l. c. § 238.

Ex curatione cum successu instituta conclude sumus, in initio morbi inflammationem ades remedia antiphlogistica optimo cum fructu adh In ulterioribus stadiis remedia antidyscrasica gonistica et derivantia maxima cum aegroto litate in usum trahuntur. Si haec perpendam dere licet, primum adesse inflammationem ch postea exulcerationem cartilaginum aut cariem quae pathemata, deposita materia dyscratica, untur. Denique sectiones nos docuerunt, in morbi adesse inflammationem chronicam, se aut in cartilaginibus aut in ossibus; morbo pr vero sectionibus reperta est aut caries ossi exulceratio cartilaginum, quin immo totalis ctio omnium partium, quibus articulatio co tur. — Si haec paucis verbis comprehendim tendere possumus causam proximam coxarth esse ponendam in inflammatione chronica aut aut cartilaginum, morbo magis vero progres in exulceratione cartilaginum aut in carie o quibus pathematis destructio omnium partium larium effici possit.

P r o g n o s i s.

Coxarthrocace morbis tum periculosissimi molestissimis adnumeranda est. Saepenume mines post longinquos labores et dolores hoc absumuntur; saepe, si etiam vita servabatur, claudicatio insanabilis remanet. Etiam morbus,

s aut in eadem articulatione aut in alia fa-
vus fieri potest.

gnosis specialis pendet:

. *a decursu.* Acuta coxarthrocace, quam- periculosa, tamen meliorem prognosin ad am chronica, quippe quum causa proxima nflammatione ponenda sit et facilius aptis inci possit. Coxarthrocace chronica infau- ndicanda, quum a vitio constitutionali pro- et hoc vitium semper difficillime exstingui

. *a stadiis.* Si morbus jam in primo sta- us et apte curatus est, prognosis fausta tero vero stadio morbus multo difficulter exposcit fortissima remedia. In tertio et lio prognosis mala est; nam profusa sup- non solum vires aegrotorum nimis exhau- d etiam puris resorptione sanguis corrum- ique pure nobilia organa destrui possunt.

ab individualitate aegroti. Quo robustior melior prognosis et contra. Sed si mor- tium vel ad quartum stadium progressus ibus auxilio autocratiae naturae facilius vita servatur, quam adultis [101]).

ab conditionibus externis. Quo meliores e aegroti sunt, eo faustior fit prognosis; apta, quies, domicilium salubre curationi nt adjumento.

h, l. c. § 239.

5. *a causis.* Si causis externis solis procreatus est, prognosis melior fit, quam sis internis i. e. dyscrasiis coxarthrocace ex Quo facilius et celerius causae removeri eo melior fit prognosis.

Curatio.

Coxarthrocaces curatio valde variat se decursum et secundum singula stadia morbi. ob causam curationem in duo capita dividem rum prius de coxarthrocaces acutae, alterum d arthrocaces chronicae curatione aget.

Curatio coxarthrocaces acutae.

In stadio primo contra inflammationem minusve vehementem et contra febrem inflamm nobis agendum est. Omnem igitur adhibebim ram, ut partim remediis universalibus partim diis localibus inflammationem discutiamus. P causae, si adhuc pergerent effectum suum ex removendae sunt; sed semper ferme in acuta throcace jam evanuerunt. Objecta igitur cur restant nobis inflammatio et febris. Inflammati discutere conamur

remediis universalibus. Phlebotomia ex vissimum remedium esse videtur[102]), quae, sitate urgente, reiterari potest. Ad usum int praescribamus nitrum et ea remedia salina, q

---

102) Fricke, l. c. pag. 115.
Chelius, l. c. pag. 143.

s incitantur. Prae ceteris summa quies ffecti utilissima est. Diaeta sit strenue stica; —

diis localibus. Applicatio hirudinum cuum a chirurgis valde laudantur; sed semper magno in numero, Fricke adhortante, apsunt. — Praeterea cum fructu adhibetur unguentum hydrargyri cinereum. His rehibitis saepe inflammatio in resolutionem nc febris mitior fit aut omnino evanescit, mor loci affecti decrescit, functio articuli in integrum restituitur. Curatione antiinflammationis symptomatis coercitis, auio, emplastra vesicatoria summa cum utisum trahuntur[103]). Si levia inflammationis quamdiu aegrotum cruciare perguut, fonplicandus est. Sed si dolores crescunt, ationes saepius aegrotum angunt, si pes , si dolor genu ad cetera symptomata ac- scire possumus resolutionem non intrasse, m in alterum stadium transiisse. — Quum throcaces acutae curatio in ceteris stadiis n curatione coxarthrocaces chronicae conc ad

thrococes chronicae curationem

ta curationis nec minus remedia, quibus gredimur, secundum stadia variant. In

, l. c. pag. 144.

stadio primo objectum curationis gravissimum inflammatio chronica illa, quae in capite ossis fe ris aut in cartilaginibus articularibus sedet; ha inflammationem aggredi possumus partim rem topicis, partim universalibus, partim diaeteticis; e tempore causae occasionales, de quibus in actio egimus, secundum propriam naturam et essen curationem exigunt. Ex remediis topicis detracti sanguinis locales maximam tulerunt laudem; quan equidem sciam, solus Albers eas vituperat[104]. plicentur octo, duodecim, viginti hirudines secun intensitatem morbi et aetatem et constitution quae paulo post reiterentur. Etiam unguenti hyd gyri cinerei usus a multis scriptoribus in hoc st jure laudatur. Rust praeterea commendat epithem frigida in iis casibus, ubi causa rheumatica et art tica malo non subest[105]. Brodie laudat cataplasm Postquam his remediis inflammatio aut deleta est coercita; linimenta irritantia vel potius emplastra sicatoria magno cum aegrotorum fructu in usum cari possunt; sed si necessarium videtur, etiam f ticulus poni potest. Albers in hoc stadio unguent ex natro et adipe suilla paratum valde laudat[10 Rust super articulationem aegram emplastrum sup imponi jubet, quod constat ex Gummi ammonia soluto in aceto scillitico[107].

---

104) Langenbeck's chirurg. Bibl. Bd. II St. I p. 24 Jahrg. 1

105) Rust, Arthrocacologie § 138.

106) Langenbeck's chir. Bibl. Bd. II St. I p. 27. Jahrg. 1

107) Rust, Arthrocacologie § 139.

Remediis internis causam occasionalem removere
bimus. Si quidem scrophulosis morbo nostro
t, oleum jecoris aselli, cujus dosis per heb-
dem adaugeatur, iodina, pulveres Plummeri,
a muriatica, Extractum cicutae, folia nucum
ndis, martialia sunt gravissima remedia, ex qui-
medicus aptissimum sibi eligat. Si morbus ab
natismo et arthritide pendet, Guajacum, stipites
marae, sarsaparilla, bardana, camphora, sul-
, oleum jecoris aselli et decoctum Zittmanni a
cis commendantur. Si a syphilide coxarthrocace
nem duceret, hydrargyrica aut si iis forsan ae-
ıs abusus est, iodina in usum trahenda sunt.
ıppressae impetigines coxarthrocaces exoriundae
n dederunt, hae, si fieri potest, revocandae
Tanquam remedium specificum contra cox-
ocacen Rust commendat Extractum pampinorum
, cujus remedii dr. ij vel iij per diem sumantur;
xtractum praesto non est, pampini recentes ex
coqui possunt [108]). Praeterea medicus nihil
uius habeat, quam ut secretiones et excretiones
procedant. Inflammatione magis fracta ad cutis
tionem incitandam balnea calida in auxilium vo-
possunt, quae valde laudantur. Diaeta sit nu-
s, sed facilis percoctu. Quies, ut praecipue in
is morbi stadiis, sic quoque in hac morbi pe-
valde necessaria est. — Si his remediis ad-
is dolores evanescunt, si functio aegri membri

Rust, Arthrocacologie § 133.

expeditior fit, si nec oculis nec mensuratione i tuta ulla mutatio femoris affecti detegi potest, sa letudo universalis bona est, credere possumus flammationem esse victam. Sed si dolores cres si etiam genu dolet, si horripilationes in conspe veniunt, si extremitas affecta longior fit, curati nihil praestitisse et morbum in alterum stadium gressum esse, pro certo affirmare possumus.

In stadio secundo objecta curationis habe sunt causae occasionales, si pergunt potestatem s exercere; tum exorta partium articularium destru ad normalem statum nobis reducenda est; den febris et valetudo universalis curandae sunt, postr dolor genu molestissimus saepe propriam curatio exposcit. Causae occasionales secundum prop naturam aggredi possumus iisdem remediis, qua curatione primi stadii delineanda jam sunt expo Ut exortam articularium partium destructionem normam reducamus fortissimis remediis opus est.

Vehementi ac fortissima contrairritatione pr ad articulum posita, lentam illam articuli ipsius flammationem coercere studemus; hoc remedio po resorptio tum puris tum liquoris, qui forsan in ca tate glenoidali accumulatus est, magis incitatur, nique nova fabrica excretoria, si quae acrimoniae ponantur, hoc modo formatur. Medici prioris aevi hanc rem perficiendam fonticulum post trochanter positum summis celebraverunt laudibus. Fonticu vero ipse amplus esse debet; Fricke eos in homi bus adultis tanta magnitudine posuit, ut centum p

at continere [109]). In fonticulis, quos Albers [110])
ivit, quatuordecim fructus immaturi aurantii
potuerunt. Omnibus symptomatis devictis sen-
insimque numerus pisorum diminuitur et de-
ulcus ad sanationem redigitur. Brodie memo-
odidit, aliquamdiu, fonticulo aperto, mali
nem bene processisse, tunc subito constitisse
que morbum fonticulo sanato iterum usque ad
am sanationem progressum esse [111]). Recen-
empore Volpi, medicus Patavinus, ferramen-
ndens primus magno cum fructu in auxilium
[112]). Rust huncce sequutus tantis laudibus
enti candentis usum extollebat, ut aliquamdiu
i in hoc remedio fortissimo et gravissimo cura-
pem ponerent. Rust ad hanc operationem ex-
dam prismatico ferro adeo calefacto, ut albido
et, uti solebat, et in nati affecta quatuor vel
e strias satis profunde inurebat et post tro-
rem majorem eodem ferramento tam profundam
m instituebat, ut ibi, eschera soluta, fonti-
poneret. Rust exhibet, ferramentum candens
emedium certissimum, effectum ejusdem esse
mum, statim post applicationem dolores eva-
e. Porro laudat, ferramento adhibito, inflam-

ricke, l. c. pag. 117.
angenbeck's chirurg. Bibl. Bd. II St. II pag. 28 Jahr-
ang 1808.
roschel, l. c. pag. 301.
angenbeck's chirurg. Bibliothek Band III St. I pag. 8.
ahrgang 1821.

mationem exoriri magis activam, qua optime ceratio in cavitate glenoidali coerceatur; de dolorem esse minorem, quam si Kali caustico ut Multi medici etiam praesenti tempore in fontic ferro candenti ad malum sanandum, si jam ad alterum stadium progressum est, solam s spem ponendam esse judicant. Alii vero n haecce remedia fortissima despiciunt et noxia docent; pro iis in usum trahunt quietem et meth antiphlogisticam et derivantem [113]. Emplastra v catoria volantia, moxae, setacea a multis me valde collaudantur in hoc stadio. — Curatione versali praecipue vires aegroti erigendae sun febris suppuratoria, quae numquam fere deest, c cenda est. Decocta ex cortice Chinae, ex ra calami aromatici parata, martialia et oleum je aselli nec minus extractum pampinorum vitis ad i finem laudari possunt. Praeterea medicus ope det, ut secretiones et excretiones rite proced Etiam in hoc stadio balnea calida sunt utilissi quippe quibus vires aegroti erigantur et cutis ex tio aegroto utilissima incitetur. Diaeta sit nutri et facilis percoctu. Valde necessaria est sum quies membri affecti. — Dolor genu saepe fit a vehemens, ut aegrotus nec interdiu nec noctu qui frui possit. Ad hunc dolorem mitigandum opium medicis adhibitum est [114].

---

113) Dieffenbach, klinische Vorträge pag. 116.
114) Callisen, l. c. pag. 104.

ecentiore tempore vinctura pressoria circa ar- femoris applicata est, cujus bonum effectum i morbo ipse observavi. Si tali curatione in- elongatio decrescit, et ambo crura longitu- ria fiunt, si febris evanescit, et praecipue, genu disparet, conjicere licet malum sa- iri. Quo facto aegrotus cum providentia artum aegrum movere, sed fonticulus ali- providentiae causa in suppuratione maneat. — lores et febris crescunt, si crus affectum aut ut paulatim sano brevior fit, si tumores flu- circa articulationem coxae in conspectum ve- scire possumus morbum in tertium stadium sse.

stadio tertio manent indicationes et remedia tque in altero stadio, sed rarissime perfecta ntrat; si enim aegroto vita servatur plerum- udicatio insanabilis remanet. Saepenumero essibus congestivis aegroto maximae molestiae lores exoriuntur et quaeri potest, num eo- isio aegroto utilis sit nec ne. Experientia umus, incisione pro tempore brevi status ionem effici posse, qnae paulo post iterum t, et celerem mortem adducit [115]). Hanc ob plerumque hi abscessus non incisione ape- sed si necessitas urget, parva incisio faci- , quae aliqua puris copia remota statim em-

---

pschel, l. c. pag. 303.

plastro adhaesivo claudatur. Chelius, Brodie, J... hos abscessus magna inisicone aperiunt, et po... cisionem cataplasmata super eos imponunt[116]. ... ad abscessus aperiendos ferramento candenti utc... ut, inflammatione exorta, resorptio puris per... tur[117]. Sabatier, Ficker Kali causticum, va... Haar setaceum proposuerunt.[118]. — Si his ... diis adhibitis dolores mitiores fiunt, tumores ... antes evanescunt, si febris disparet et valetud... versalis in integrum fere statum restituta est, ... tionem partialem intrasse auspicari possumus. Q... potest, num forte, si femur luxatum fuerit, red... ejusdem in acetabulum perfici queat. Rust et ... isen hocce experimentum valde vituperant, Ch... et Fricke hancce operationem cum providenti... stitutam laudant, et Chelius complures casus ... moriae prodidit, ubi contigit, ut femur non ... reduceretur, verum etiam retineretur[119].

Si vero cutis abscessus congestivos obte... livida fit, si hi sponte sese aperiunt, si ex fist... quotidie magna saniei copia excernitur et febris ... ctica plures per diem insultus repetit, in arte ... spes salutis est. Hoc in stadio balnea calida aeg... damno sunt[120]. Vires aegroti sustentare et erig... studeamus china, lichene islandico, martialibus. Po...

---

116) Chelius, l. c. pag. 151.
117) Rust, Arthrocacologie § 180.
118) Chelius. l. c. pag. 150.
119) Chelius, l. c. pag. 149.
120) Callisen, l. c. pag. 996.

aegroto cibos nutrientes et decoctu faciles. stulosa pluries per diem purganda sunt. Sed ferme mors miserrimo aegrotorum statui fiucet. Hoc in stadio, si suppuratio diu dunnulli chirurgi resectionem capitis femoris runt; alii exarticulatione femur aegrum ex i finibus removeri commendant. Sed vires nimis labefactatae sunt et mors operationem sequetur. Praeterea semper ferme acetariei particeps est et elucet, hanc operatioe ullo fructu institutam iri. Summa quies affecti omnibus in stadiis sanationi perficienssima est; Physick propriam curationem in renue observanda posuit. Plures per hebdoa stragulo aegrotus jacere debet; binis dieterlapsis ei porrigatur remedium eckoprotiulvere jalappa et cremore tartari constans. to ferula secundum collocationem femoris loris ad pectus aegri lateris et ad aegrum felicatur. Haec ferula paulatim cum recta com- Post annum vel post annos duos sanatioasse inventor gloriatur [121]).

Historia morbi.

nnes Werner, decimum annum agens, a lidisque parentibus procreatus, usque ad aetatis annum semper secunda valetudine

---

scherlich in Rust's Magazin für die gesammte Heilk. lin 1832 Bd. XIII pag. 146 et sqq.

usus est. Quatuor annos natus aegrotus no
puero robustiore verberibus affectus in paludem
ex qua maximo cum nisu pedum iterum prod
tuit. Paulo post de doloribus in coxario a
dextro et in genu sedentibus aegrotus quest
qui dolores coxae prementibus digitis valde
bantur, hoc tempore extremitatis inferioris d
functio apprime praepedita erat, nam puer
cabat et pedem aegrum rite non movit sed
tantum. Eodem fere tempore glandulae ingui
haud mediocriter tumefactae erant. Postquam
per hebdomades duodeviginti maximos dolores
pessus est, mater tandem clinici chirurgici aux
petiit. Mater narrat, in regione articuli coxe
primum emplastrum vesicatorium applicatum fu
quo suppuratio aliquamdiu excitabatur. Quum h
curatio minus aegroto opitularetur, ferramentum
dens in auxilium vocatus est. Ulcera canterio
ali facta octo per menses suppurantia manser
intra idem tempus aegrotus lectum servare jus
est. Nulla fere status emendatio hanc curation
sequuta est. Infra ligamentum Poupartii paulo p
tumor observatus est, qui magis magisque cresceb
sed cutis tumorem obtegens mansit normalis. Po
quam tres per menses hic tumor aegrotum vexat
est, iterum clinici chirurgici auxilium mater pet
Beat. Kneip, tunc temporis clinici chirurgici direct
matrem cataplasmata super tumorem imponere juss
Cataplasmatis aliquamdiu adhibitis abscessus ip
sese aperuit, qua apertura maxima puris copia p

Etiam abscessu aperto cataplasmata adhi-
r. Sanatio perfecta tamen non intravit sed
ulcus fistulosum, cui mox alterum sese ad-
uod cum priore sub cute coiit. Interstitium
n inter ambas fistulas paullatim fila perse-
, quo facto vulnus magna ex parte sanabatur;
a fistulae apertura remaneret. Ex hac fistula
particulae osseae proveniebant. Paullatim
as affecta valde emacrescebat et aegrotus
ctum in coxae et genu articulatione flexum
Die VII mensis Maji 1839 hoc in statu aegrotus
omium nostrum receptus est. Quamvis miser
per menses ibi moraretur, tamen fortiora
ad malum sanandum adhibita non sunt;
uotidie purgabatur et unguento simplici ob-
r. Quum aegrotus nosocomium sex per men-
linquisset, in regione tuberis dextri ossis
mor proxime ad anum observabatur, qui
sensimque magnitudinem ovi gallinacei aequa-
uatuor hebdomadibus post hic tumor incisione
is est. In eo inerat pus laudabile et hic
s mox perfecte sanabatur. Sed paulopost
oco tres parvi abscessus exorti sunt, qui
nte sese aperuerunt. Nunc sanatio perfecta
avit; nam fistulae remanserunt, ex quibus
l mensem Augustum anni praeteriti pus pro-
Sed post mensem Augustum etiam stercus
ex fistularum apertura projiciebantur. Mense
ri etiam ex fistula, qui sub spina anteriore
e ossis ilei erat, faeces cum pure mixtae

promanabant. Quin immo mater ex utraque ascarides lumbricoides ejectas esse contendit. terea memoratu dignum esse videtur int mem etiam abdomen esse tumefactum; eode pore sinistra extremitas oedemate affecta est dis vero oedema mox iterum evanuit, al autem mansit tumefactum. Praeterea per sex quamdiu miser aegrotabat, semper ferme e rhoea laboravit. Appetentia ciborum erat sitis satis vehemens.

Status praesens. Quum aegrotus die VII sis febr. in nosocomium nostrum receptus haec morbi symptomata descriptu digna esse bantur. Habitus aegroti gracillimus erat, pallorem et totum corpus summam maciem os bat; abdomen tumefactum inveniebatur. Situs prorsus erat passivus, jacebat in sinistro latere, mitates ad abdomen attractae et in genu flexae Febris erat satis vehemens, pulsus enim erant quentes, minimi, molles. Temperatura corp erat adaucta, cutis ipsa sicca. Lingua pron siccitatem ostendebat splendidum obtegumen quam si aphthae adfuissent, praeterea gustus de vatus non erat; appetentia ciborum modica, aegrotus, exigua ciborum copia sumpta, mox sati tur. Vehemens sitis et diarrhoea aegrotum cruciab

Organa respiratoria sana erant, nam sym mata objectiva morbi pulmonis observari non crunt, quum auscultatione et percussione inst nihil morbosi inveniri posset.

curatius abdomine inquisito praecipue tumor
n conspectum venit. Hepar enim usque ad
n hypochondriacam sinistram sese extendebat;
us in pelvim descendens in regione hypo-
sentiri potuit. Lien ob extensionem muscu-
bdominalium sentiri non potuit. Praeterea
exigua observata est, ex qua aquam in ab-
esse accumulatam concludi potuit. Digitis
prementibus in regione hypogastrica dextra
gionibus lumbalibus dolor quidam excitatur;
etiam glandulae inguinales tumefactae inve-
r. Sub ipsa spina ossis ilei anteriore supe-
ertura fistulosa marginibus circumvolutis
ta conspici potuit, inde a qua cicatrix polli-
idium longa descendebat. Si specillum in
n immittebas, fistula observari potuit, quae
duos et dimidium longa juxta superiorem et
m partem ossis femoris finiebatur. Disqui-
nstituta os necrosi esse affectum manifesto
i licuit. Ex fistula plerumque sanies, non-
stercus et flatus profluxerunt. Articulatio
mmobilis erat; trochanter major superiorem
iorem situm obtinuit; circumcirca trochan-
agnae cicatrices ex ferramento candenti prius
reperiebantur. Inter tuberositatem ossis
anum in latere dextro tres aperturae, quae
lia pollicem dimidium distabant, in conspe-
niebant. Specillo immisso invenimus, has
cursum dirigere intestinum rectum versus.
intestinum rectum illato magna parietis dex-

tri excavatio cognosci potuit, in quam tres f
coierunt.

Status aegroti in dies pejor fiebat. Feb
ctica vehementior repetitis horripilationibus ae
cruciabat. Aphthae rursus in conspectum ven
et diarrhoea coerceri non potuit. Ad hasce mo
dolor capitis et hepatis accessit, quibus a
somno omnino privabatur. Die decimo quinto
dem mensis horis postmeridianis deliria in co
ctum veniebant et die decimo sexto maxim
groti collapsus observabatur. Aegrotus prae
valde passivum obtinuit situm, respiratio erat
difficilis, palpebrae semiclausae, oculi contorti.
conscientia animi, carpologia, excretio alvi invol
taria eodem tempore ceteris symptomatis sese adj
xerunt. In hoc statu miserrimo aegrotus usque
diem undevicesimum mensis ejusdem vixit.

Visa reperta.

Sectio hora quadragesima octava post mor
instituta est. Praeter eximiam maciem corporis
maculas mortis et flectionem affectae extremitatis
articulo tum coxae tum genu externe nihil alieni
cadavere cognosci potuit.

Cavitatibus apertis haecce reperiebantur.

A) In cavitate cranii: cerebrum pallid
sanguine vacuum, emollitum inveniebatur. Inter
nicam arachnoideam et piam matrem exsudatio exi
jacuit, cerebri ventriculi dilatati, aqua impleti er

B) *In cavitate thoracis.* In arteria aspera
norbi signum detegi potuit. In pulmonibus
tuberculorum miliarium, uno loco etiam
calciformis reperiebatur. Cor sanum erat,
et trunci vasorum in statu normali versa-

C) *In cavitate abdominis:* Hepar ex hy-
a laboravit: lien major justo tubercula con-
enes degenerati erant et infiltrati tuberculis;
sanum et in tractu alimentario nihil mor-
riri potuit.

D) *In articulo affecto et in pelvi:* membrana
s crassior erat, ligamentum teres maxima
destructum reperiebatur, cartilago, quae
m induit, nonnullis locis destructa erat, et
os erat carie affectum. Aliis locis cartilago
efacta, ita ut acetabulum planius esse vide-
Etiam labrum cartilagineum crassius erat.
sertionem ligamenti teretis acetabulum per-
erat, quae apertura magnitudinem grossi di-
entei Borussici habebat. Caput et collum
oris adeo destructa erant, ut nihil ex iis
t et trochanter major acetabulum obtegeret;
itur nullo modo aderat. Pus labrum car-
n perforavit et meavit usque ad spinam an-
ossis ilei, ubi apertura fistulae invenitur.
apertura acetabuli via fertur fistulosa inter
iliacum internum et os ilei usque ad
Inde ab media hac fistula inter musculum
internum et os ilei via fert usque

ad aperturam istam jam exhibitam sub spin teriore superiore ossis ilei, ita ut prior fistula altera communem habeat exitum. Nec minus que tendit pus ex illa apertura acetabuli rectum sus, perforat parietem dextrum lateralem ejusd meat in tela cellulosa usque ad perinaeum, ubi dextrum latus recti tres aperturae fistulosae in untur. Foramen intestini recti magnitudinem g argentei Borussici exaequat. Fistula inde ab a bulo usque ad rectum valde ampla est, tunc divi in tres canales arctiores in latere recti usque perinaeum descendentes et in eo apertos.

Tabularum explicatio.

—————

ıeparatum pathologicum, quod in historia
: quidem in capite, quod de viso reperto
lescripsi, in musaeo anatomico Gryphiswal-
ıservatur. Cupienti mihi, lithographiam pin-
ıa via fistularum et pathologica partium arti-
:oxae constituentium conditio clarius ad
andum fieret, Prof. Ill. Schultze tanta
te et benevolentia hoc praeparatum mihi
ut palam gratias agere maximas animus

Tab. I.

icies externa pelvis cum morboso coxae articulo.

Os femoris.
Trochanter major.
Ligamentum teres.
Ligamentum capsulare persectum.
Cutis torus infra spinam anteriorem superiorem ossis
ilei cum apertura fistulosa anteriori.
Fistula externa superior.
Fistula externa inferior.
Substantia muscularis degenerata inter ambas fistulas.
Superficies externa ossis ilei.
a. a. Specillum in fistula externa superiori.
b. b. Specillum in fistula interna superiori.

Tab. II.

Interna pelvis superficies cum intestino recto.

1.1. Intestinum rectum dissectum.
2. Orificium ani.
3. Vesica urinaria.
4. Symphysis ossium pubis dissecta.
5. Os femoris.
6. Superficies interna ossis ilei.
7. Apertura fistulosa anterior.
8. Fistula perpendicularis dissecta.
9. Fistula interna superior dissecta.
10. Locus, in quo fistulae se conjungunt et deorsum testinum rectum versus tendunt.
    a. Specillum in fistula externa superiori.
    b.b. Specillum in fistula interna superiori.
    c. Specillum in fistula perpendiculari.
    d. Specillum, quod ab apertura in recto ad men in fundo acetabuli tendit.
    e.e. f.f. g.g. Specilla, quae in tres externas lae ani aperturas immissa sunt.

VITA.

:us sum Ernestus Gustavus Kirstein, fidei addictus, die V mensis Decembris anno 1816 Tan-
ıo in oppido pater meus Ernestus Kirstein
ınere fungitur. Matrem meam Friederikam, e
risch, nec minus patrem adhuc superstites pio
ıimo veneror. Prima literarum elementa in schola
glimensi mihi tradebantur. Decimum sextum annum
ınum me contuli et a Directore Hasselbach in
n numerum Gymnasii, quod floret sub auspiciis
Sedini, receptus sum. Hoc Gymnasio derelicto
nedico-chirurgicum Gryphicum duo per semestria
Hoc tempore praeterlapso civibus academicis a
gnifico Ill. Kosegarten adscriptus sum et nomen
Decanum Facultatis philosophicae maxime spe-
. Stiedenroth rite professus sum. Duo per se-
um doctissimorum scholis eruditus sum:

ıschuch Zoologiam me docuit;
ıefeld Mineralogiam;
hold Historiam Romanorum et Graecorum;
emann de Salustii Catilina disserentem audivi.

facto mense Septembri anni 1839 examen schola-
ymnnsio Stargardiensi sustinui et testimonio matu-
uctus iterum Gryphiam petii et a Rectore Magni-
ınert iterum civibus academicis adscriptus, nomen
um Facultatis medicae maxime spectabilem Ill.
edi. Annum et semis hic moratus hisce scholis

'illberg Physicen mihi tradidit.
Iuenefeld Chemiam pharmaceuticam et organi-
ı, nec non Chemiam theoretico-practicam me docuit.

III. Ill. Hornschuch Botanicen et Zoologiam m
mihi enucleavit, nec non eundem virum du
excursionibus botanicis secutus sum.

IV. Ill. Stiedenroth Psychologiam et Logicen m
posuit.

V. Ill. Schultze disserentem audivi de Anatomia
siologia nec non mihi Idem in cadaveribus
secandis exstitit.

VI. Cel. Laurer Osteologiam et Syndesmologiam m

VII. Ill. Seifert disputantem audivi de Encyclopae
Pathologia generali, de Semiotice, de Mater
dica et de Arte formulas medicas rite concinna

VIII. Beat. Kneip Chirurgiam generalem et specialem
urgiam me docuit.

IX. Ill. Berndt Pathologiam et Therapiam speciale
non Therapiam generalem mihi tradidit.

Alma Gryphica deserta Vratislaviam petii et a R
Magnifico Ill. Gaupp in civium academicorum numer
ceptus snm et a Decano Facultatis medicae maxime sp
Ill. Betschler in album medicum inscriptus sum. D
semestria hisce lectionibus interfui:

I. Ill. Betschler Artem obstetriciam et Gynaecol
me docuit.

II. Ill. Barkow Anatomiam comparatam mihi tradi

III. Ill. Benedict de Ophthalmologia, de fasciis
candis disserentem audivi. Idem vir in Clinic
rurgico moderator mihi exstitit.

IV. Ill. Wendt Morbos psychicos mihi tradidit.

V. Exp. Burchart Operationes obstetricias et exer
tiones mihi exposuit.

VI. Cel. Remer jun. de Morbis syphiliticis disputan
audivi.

VII. Exp. Sachs de Auscultatione et Percussione, nec
de Morbis cutis audivi.

Gryphiam reducem Rector Magnificus Ill. Seifer
civium academicorum numerum recepit, ab Ill. Schul

ultatis medicae maxime spectabili nomen meum in icum inscriptum est. Et tria per semestria horum um virornm scholis eruditus sum:

Berndt Pathologiam et Therapiam specialem, rbos puerperarum me docuit. Eodem viro docto Clinico medico et obstetricio nec non chirurgico d aegrotorum lectos duce usus sum.

chultze Anatomiam pathologicam mihi enucleavit.

Laurer de Fracturis et Luxationibus disputantem livi nec non exercitationibus akiurgicis praeerat.

eifert Politicam medicam, medicinam forensem docuit.

Baum Chirurgiam specialem, Ophthalmologiam docuit. Idem vir doctus Clinici chirurgici nec exercitationum akiurgicarum moderator mihi exit.

Berndt de Auscultatione et Percussione, de Operationibus obstetriciis, de Historia medicinae legen- audivi.

bus his Viris Illustrissimis quam maxime de me ias agere quam maximas valde juvat, semperque oriam pio gratoque animo servabo.

vero tentamine philosophico et medico et examine ne absolutis, spero fore, ut dissertatione et thee defensis, summi medicinae, chirurgiae et artis honores in me conferantur.

THESES.

I.

Ad sanguinem promovendum ipsae arteriae c
ctione et relaxatione efficaces sunt.

II.

Vasorum ligaturam praefero arteriarum tor

III.

Sine tubi acustici usu morbi pectoris neque co
neque curari possunt.